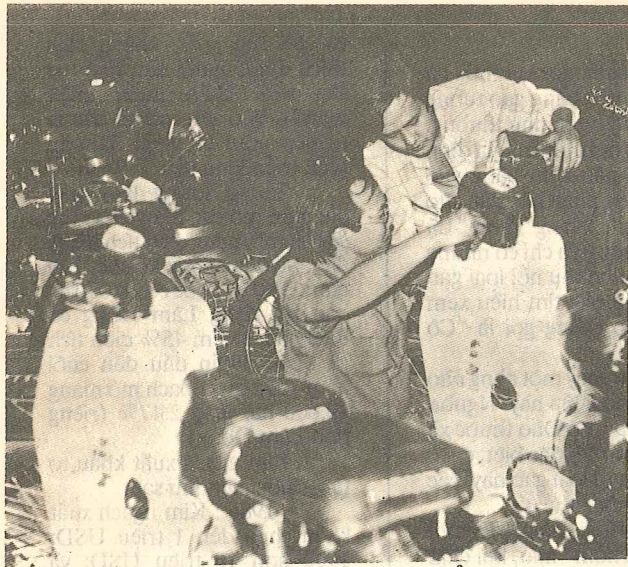

Ảnh : Đình Huy

Những năm gần đây người dân bắt đầu quen với cụm từ "cúp tân trang". Đó là những chiếc xe gắn máy cũ được đưa về từ Nhật Bản, Singapore, Campuchia... Những chiếc xe "nghĩa địa" này sau khi về đến Việt Nam đều được sửa chữa, phục hồi, nâng cấp giá trị sử dụng đến vài chục phần trăm.

Đọc theo các con đường Nguyễn Du, Lê Anh Xuân, Hùng Vương, Trần Quang Khải... các tiệm tân trang, sửa chữa cúp ngày càng phát triển nhanh chóng như nấm mùa mưa. Nghề này hiện đang thu hút khá nhiều lao động từ các em học nghề cho đến những thợ lâu năm nhiều kinh nghiệm. Những người thợ giỏi như Tư Thuận, Ba Khâm, Hai dao lam, bác Tuyết, anh em Đồng Thắng đã nhanh chóng phát lên. Với dân đệ tử hùng hậu mỗi ngày họ có thể tân trang năm bảy xe là chuyện thường, giá cả tùy theo công việc khách hàng đòi hỏi, trung bình giá sơn và xi mạ ốc nguyên xe mà giới chuyên môn gọi là "luộc" nguyên chiếc là 250.000 đồng. Còn nếu chỉ "đơn" tức mờ ra chùi đánh ốc, xem lại các hệ thống đèn, kèn, canh lại xăng lửa, đánh bóng sơn thì chỉ tốn 50.000 đồng, nếu có sơn đậm thì tính thêm, giá cả thỏa thuận mặc rề tùy theo cửa hàng và tình cảm.

Cách tân trang xe

Một xe nghĩa địa nhập về thường không thể sử dụng được ngay, tình trạng xe cũ nát, có khi còn thiếu nhiều phụ tùng quan trọng, chủ xe mua từ các kho hàng ra phải đưa đến các tiệm tân trang lại.

Công việc đầu tiên của

người thợ tân trang là phải tháo bung tất cả ra, đánh bóng đồ nhựa như về, bung, ống nhún... nếu đó là loại mũ đánh bóng; dùng bàn chải sắt đánh các ốc kim loại cho sạch sẽ lại, nếu sét quá phải xi lại. Sườn xe thì làm đồng các chỗ mục và sơn đậm, đây là phần công việc hết sức quan trọng có tính cách quyết định. Anh Thắng chủ tiệm ở 38 Lê Anh Xuân nói với tôi:

- Các xe Nhật từ đời 78 cho đến mô-tô các loại mỗi thứ đều có màu sắc riêng, muốn sơn hoặc dặm các xe này bắt buộc người thợ phải pha màu thật chuẩn mực chính xác, nếu sai màu thì coi như bỏ đi không thể chấp nhận được.

Chiếc xe sau khi được làm sạch và sơn đậm xong là đến phần thợ máy ráp lại, kiểm tra xăng lửa cho nổ máy, kiểm tra máy, đèn, kèn, đánh bóng, làm nệm, dán đề can, giao cho người sử dụng.

Y kiến khách hàng

LVN, một thương lái đường dài lấy xe từ Thành phố HCM ra Lạng Sơn bán cho biết:

- Xe do thợ Thành phố tân trang về kỹ thuật mà nói thì hơn hẳn thợ ngoài Bắc, nhưng giá cả thì hơi cao; nhiều lần tôi tính tìm thợ đưa ra Bắc nhưng thợ giỏi không có người chịu đi xa.

Anh Năm Phước, phó Tổng giám đốc của Liksin cho biết anh có đem một chiếc cánh én 78 màu dot chuỗi đi sơn lại màu rêu cho đẹp, mới sử dụng được ba tháng đã đổi màu ghê gớm phải đem đến nơi khác sơn lại. Anh lắc đầu nói:

- Bây giờ nhiều tiệm sửa chữa quá, thật không thể biết được nơi nào làm tốt nơi nào

CÚP TÂN TRANG VÀ TÂN TRANG CÚP

Phóng sự của
ĐẶNG CHÍ DÂN

làm xấu, nếu không có người quen giới thiệu thì chịu thua. Hỏi họ xài sơn gì thì họ nói xài sơn tốt, sơn con két, tới lúc giao xe cho họ thì làm chẳng ra sao, chắc bọn họ xài sơn con "cuồng" (cuối).

Còn anh Hùng buồn bán đồ-là ở Imex Sài Gòn lại nói: - Chiếc mô tô 250 của tôi mới mua tróc sơn thùng xăng, hư hết một bên đề can. Loại đề can này kiểm không ra, đem ra 40 Lê Anh Xuân sơn, về đề can lại, phải nói thật đề can về lại mà giống y chang, dụng kế xe khác nhìn không thể nào biết là làm lại, có điều giá cả thì chém quá. Hết hơn một chỉ, kể ra thì mắc nhưng đặt yêu cầu cũng được.

Anh Bình, phụ trách kỹ thuật của cửa hàng dịch vụ Gia Long cho biết:

- Lúc trước của hàng giao xe ra ngoài tân trang nhưng sau không thể kiểm soát được nên tôi chức muốn thợ về làm luôn trong cửa hàng để hạn chế các mặt tiêu cực như bị tráo đổi phụ tùng hoặc kẻ không phụ tùng thay thế. Thợ bây giờ ma mãnh lắm, không kiểm soát chặt chẽ là thất thoát ngay.

Tâm tình của người thợ và một vài suy nghĩ

Vào hẻm 101 Nguyễn Văn Đậu, P.5, Bình Thạnh là cơ sở tân trang nổi tiếng của bác Tuyết. Cơ sở của bác mặc dù nằm trong hẻm nhỏ nhưng rất đông khách hàng tìm đến do chất lượng công việc cao và giá thì khá rẻ. Mỗi xe đưa vào đây làm có thể rề được vài chục ngàn và sơn thì thật là bảo đảm không có tình trạng bay màu... Bác cho biết:

- Làm nghề này phải kiên trì, tỉ mỉ, nhất là phải có lương tâm. Công việc nhìn sơ qua thì

thấy dễ nhưng càng ở lâu trong nghề mới thấy khó. Tôi từ nhỏ học nghề với chú Bảy Châu ở Trần Quang Khải đến nay gần bốn mươi năm trong nghề mới dám nói mình bắt đầu tinh thông nghề nghiệp. Cái khó nhất của nghề này là mình phải tư tay làm mới được, anh phải biết cung một lon sơn được pha xong nhưng mình dám thì đúng, người khác làm thì dôi lúc lại sai, nhất là các màu méta thì lại càng khó, phải quen mắt mới biết đủ sơn hay chưa, tất cả là do kinh nghiệm. Tôi cũng đã dạy nhiều học trò nhưng các em bây giờ thường thiếu kiên nhẫn, biết được chút ít đã vội ra kiếm tiền nên học không hết nghề, làm rớt là chuyển thường. Còn chuyên sơn bay màu nhanh hoặc xuống màu là do loại sơn được sử dụng, điều này chính là ở lương tâm người thợ, nhiều người thợ chạy theo việc cạnh tranh giá cả đã dễ dãi không bảo đảm được là chuyên tất nhiên. Những người này thật ra họ chỉ lừa gạt khách hàng một thời gian thôi không thể đứng lâu được.

Điều này anh Ba Khâm, một thợ sơn nổi tiếng ở Nguyễn Du cũng cho biết:

- Bây giờ nhiều cơ sở bung ra làm ăn cạnh tranh dữ lắm, giá nào họ cũng nhận, sơn nào họ cũng dám xài, nhưng người không rành tường rề, nhưng sử dụng một thời gian thấy mình làm thì không thể tranh cãi được, lại phải tốn tiền tiếp. Giá một ký sơn con két với một ký sơn Toa khác nhau xa, cách nhau năm ba chục ngàn là thường, "ăn xối ở thì" cũng được thôi nhưng không làm lâu được.

Nghề tân trang và sửa chữa xe gắn máy ngày càng phát triển mạnh, nhiều thợ giỏi gắn bó với công việc bằng tất cả lương tâm và trách nhiệm của mình, họ đã làm việc không tiếc sức lực với kỹ thuật cao, công việc nhanh chóng, giá cả phải chăng, thu hút được nhiều khách quen. Nhưng bên cạnh đó không phải không có những cửa tiệm làm ăn gian dối, nhiều người đã bị tráo đổi phụ tùng hoặc thay thế phụ tùng không đúng chất lượng đã nói với khách, điều này cũng thật khó vì nhiều loại đã được làm già hết sức tinh vi, thợ vẫn bị làm như thường. Một anh bạn công tác ở Thông tấn xã đưa xe đi sơn và làm máy đã bị đổi mất phuộc trước, khi biết được thì người thợ đã nghĩ rồi, biết bắt thường ai đây?!

ĐCD